

Окрім енергетичної незалежності, впровадження даних технологій, дозволить створити нові робочі місця в машинобудуванні (виготовлення устаткування та машин), в лісовому, сільському та комунальному господарстві (вирощування «енергетичних» швидкоростучих рослин, використання біовідходів для виготовлення паливних брикетів і пеллет).

Отже, як висновок можна сказати, що перехід на використання рослинного палива методом формування швидкоростучих «енергетичних» плантацій дозволить залучити до використання більшість земель які є непридатні для вирощування сільськогосподарської продукції, а також уникнути такого явища як природне самозаліснення. Заготівля рослинної біомаси з такого роду плантацій дозволить створити запаси деревного палива, що дозволить замінити традиційні види енергоресурсів.

Література

1. Розум Р.І. Еколого-економічні системи: основні аспекти / Р.І. Розум, М.В. Буряк, І.В. Любезна //Науковий огляд. Науковий журнал. – Київ, 2015. – № 6 (16). – С. 33-49.
2. Дзядикевич Ю.В. Енергетичний менеджмент. Підручник / Ю.В. Дзядикевич, Р.Б. Гевко, М.В. Буряк, Р.І. Розум. – Тернопіль: Підручники і посібники. – 2014. – 336 с.

Юліан Єретик, Любов Заставнюк
Тернопільський національний економічний університет

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ В АГРОПРОМИСЛОВИХ ФОРМУВАНЬ УКРАЇНИ

Нинішній стан аграрного сектора економіки України демонструє структурні зміни соціальних та економічних умов функціонування сільськогосподарських підприємств і на їх основі – переробних та промислових, що також тісно взаємопов'язано із олігополізацією аграрних та промислових ринків та індивідуалізацією процесу виробництва сільськогосподарської продукції. Саме це обумовлює необхідність налагодження ефективної співпраці між усіма суб'єктами та учасниками АПК.

Функціонування АПК нашої країни в умовах довготривалих реформ призвело до його занепаду та кризового стану. При зазначених обставинах розраховувати на його миттєве відродження та стабілізацію в наявних умовах недоцільно. Адже насамперед необхідно оптимізувати систему управління АПК України відповідно до умов зовнішнього середовища та внутрішніх змінних чинної системи, що передусім потребує удосконалення низової ланки – сільськогосподарського підприємства. Процес управління підприємством аграрного сектора являє собою сукупність дій, необхідність здійснення яких зумовлене виявленими проблемами, пошуком оптимального варіанту прийняття управлінських рішень.

Сьогодні в непередбачуваних умовах розвитку аграрного сектора економіки та підприємств даної галузі виокремилася низка чинників, які у більшій або меншій мірі впливають на ситему управління господарюючих суб'єктів, зокрема:

Управлінська культура керівників, яка включає стиль управління, особливості процесу прийняття управлінських рішень; ширину управлінських функцій; якість управління та професійні можливості персоналу;

Фінансово-економічний стан підприємства, зокрема його організаційно-правова форма власності, наявність та поведінка конкурентів, потенційний ринок споживачів, тривалість життєвого циклу товарів;

Зовнішнє середовище та інші умови, що окрім вищезгаданих елементів також включає місце розташування підприємства, культуру та місцеві традиції, наявність та доступність до інформаційних ресурсів, техніко-технологічне оснащення підприємства, особливі умови реалізації чинної нормативно-правової бази;

Особливості процесу виробництва, які характеризуються рівнем технічної оснащеності, наявною номенклатурою вироблюваних товарів та послуг, галузеві та специфічні особливості, диверсифікація виробництва, обсяг виробництва, наявність вертикального та горизонтального розподілу праці, загальна кількість зайнятих працівників.

Ефективною вважається система управління, в межах якої здійснюється досягнення поставлених цілей діяльності підприємства у найкоротші терміни з найменш можливими затратами ресурсів. Можна виділити наступні напрями удосконалення системи управління підприємством: скорочення витрат підприємства на утримання апарату управління на основі забезпечення незмінності показників ефективності управління; підвищення якості системи управління при сталій величині витрат на її утримання; поступове збільшення рівня витрат на апарат управління з метою оптимізації структури управління.

Проведені дослідження дозволяють констатувати, що на підприємствах АПК процес формування системи управління відбувається без належної наукової складової, що пізніше проявляється численними недоліками, а саме: надмірною формалізацією організаційної структури; понаднормовою завантаженістю керівників; неспроможністю оперативно реагувати на мінливі умови зовнішнього середовища; повторюваність та неточність функціональних обов'язків керівників та працівників підприємства; слабкий фаховий рівень підготовки керівників та фахівців різних рівнів системи управління тощо [2, с. 23].

Негативним чинником системи управління сільськогосподарських підприємств є відсутність фінансових, економічних та маркетингових функціональних підрозділів, керівники яких б у повній мірі відповідали за кінцеві результати господарської діяльності. На окремих підприємствах така ситуація допускається свідомо з метою обмеження інформації щодо руху фінансових потоків. Також у підприємствах АПК часто зустрічається відсутність низки посадових осіб, де їх функції здебільшого виконує керівник підприємства. Відтак в умовах економії фінансових ресурсів знижується ефективність системи управління. До недоліків сучасних організаційних структур підприємств АПК слід віднести відсутність взаємодії та взаємозв'язку між функціональними та виробничими підрозділами, а також між стратегією виробництва та стратегією управлінської діяльності, що негативно позначається на фінансово-економічних показниках діяльності суб'єктів господарювання.

Відтак, вважаємо, що процес формування системи управління потребує комплексного підходу з обов'язковим врахуванням складових внутрішнього середовища та умов зовнішнього середовища на засадах ринкової економіки. При цьому чинний організаційно-економічний механізм управління підприємствами АПК повинен забезпечити тісний взаємозв'язок усіх ієрархічних рівнів. Саме чіткий розподіл управлінських та виробничих функцій спроможний забезпечити ліквідацію системи подвійного підпорядкування, дублювання та виконання паралельних робіт. Адже кожний підрозділ буде ефективно працювати за умов чітко визначених функцій, пріоритетів та наявності керівника.

Таким чином, результативність управління найбільш точно характеризує поставлена мета діяльності підприємства, точність управління та терміни досягнення поставлених цілей. Більше того, вважається, що ефективним є виключно

результативний менеджмент. Адже ефективність процесу управління репрезентують результативні показники досягнення визначеної мети діяльності та забезпечення отримання максимального соціально-економічного ефекту у системі витрачених ресурсів та витрат на управління.

Література

1. Давиденко Н. М. Особливості формування корпоративної культури на підприємствах АПК України / Н. М. Давиденко // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону : наук. збірник. – Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2011. – Вип. 7. – Т. 1. – С. 161–165.
2. Інноваційна діяльність в аграрній сфері: інституціональний аспект: монографія / [П.Т. Саблук, Шпикуляк О.Г., Курило Л.І. та ін.] – К.: ННЦ ІАЕ, 2010. – 706 с.
3. Маркетинговий менеджмент : підруч. /Ф. Котлер, К.Л. Келлер, А.Ф. Павленко та ін.// – К.: Хіджест, 2008. – С. 61.
4. Шморгун Л. Г. Менеджмент організацій : навч. посіб. / Л. Г. Шморгун // К. : Знання, 2010. – 452 с.

Володимир Завойовський

Тернопільський національний економічний університет

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ В УКРАЇНІ

Незважаючи на тривалу практику запровадження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 30 „Біологічні активи”, в діяльності агропідприємств організація обліку біологічних активів залишається проблематичною. Серед основних причин такого стану є недосконалість методології обліку поточних біологічних активів рослинництва за справедливою вартістю та, відповідно, проблемність застосування на практиці відповідних методик такого обліку.

Для обліку поточних біологічних активів рослинництва призначено рахунок 21 «Поточні біологічні активи», субрахунок 211 «Поточні біологічні активи рослинництва, які оцінені за справедливою вартістю». На цьому субрахунку ведуть облік наявності і руху поточних біологічних активів рослинництва (посіви культур), оцінених за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу [1, с. 195].

На нашу думку, оцінка поточних біологічних активів рослинництва за справедливою вартістю, а, отже, і їх відповідне балансове узагальнення доцільне лише в окремих випадках. До таких випадків ми відносимо: залучення до статутного капіталу інвестицій; реорганізацію підприємства; вихід з підприємства учасника; оцінка застави під кредитування, підведення підсумків роботи на збори засновників та ряд інших подій, котрі вимагають оцінки активів за ринковою ціною. У цих випадках користувачі фінансової звітності зорієнтовані на оцінку активів за справедливою вартістю та як правило вимагають аудиторських підтверджень її достовірності. За П(С)БО 30 облік поточних біологічних активів рослинництва за справедливою вартістю впливає на фінансові результати діяльності підприємства без врахування суттєвої сукупності ризиків щодо отримання доходів чи збитків в майбутньому.

Проблема є в тому, що ніякого доходу чи збитків при застосуванні справедливої вартості до оцінки поточних біологічних активів рослинництва не виникає. Переоцінюється (дооцінюється чи уцінюється) лише вартість таких активів для певних потреб. Останні (потреби, запити) виходять від обмеженого кола